

רע"פ 445/16 - יובל ז肯 נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 445/16 - א'

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

ה牒: יובל ז肯

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דיןו של בית המשפט המוחזי בירושלים מיום 23.12.2015 בע"פ 536-07-15 שנთן על ידי כבוד השופטים: ר' כרמל, כ' מוסק ושי רנר; ובקשה לעיכוב ביצוע

בשם המ牒: עו"ד חן הולנדර

החלטה

1. בבקשת רשות ערעור על פסק דיןו של בית המשפט המוחזי בירושלים (השופטים ר' כרמל, כ' מוסק ושי רנר) בע"פ 536-07-15 מיום 23.12.2015, בגין נדחה ערעורו של המ牒 על הכרעת דיןו של בית משפט השלום בירושלים (השופט ח' מאק-קלמנוביץ) בת"פ 27373-05-12 מיום 27.5.2014 ועל החלטתו מיום 27.1.2015 (השופט י' מינטקביץ) שלא להתר ל牒קח לחזור בו מהודאותו, כפי שיפורט להלן.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

2. המבוקש הורשע בבית משפט השלום ביום 12.5.2014, על יסוד הוודאותו בעבודות כתוב אישום מתוקן, בעבורות של קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 סיפה לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); וועשם, לפי סעיף 431(1) לחוק העונשין. על פי עובדות כתוב האישום, המבוקש הכיר את המתלון בבית כניסה בו נהגו להתפלל והבחן בכר שהוא אדם תמים וחסר ניסיון. ביום 15.3.2009, פנה המבוקש למטלון והציג בפניו מצג אילו הוא מנהל בחברת הדירות הציבורית "עמיגור", היכול להציג עבור המתלון דירת שלושה חדרים ומרפסת בבניין חדש (להלן: הדירה), אם האחרון יעביר אליו סך של 5,000 ש"ח – כל זאת בידיעה שהאמור אינו אמת (להלן: מצג השווה). בעקבות מצג השווה, העביר המתלון למבקר סך של 8,000 ש"ח במזומנים, והמבקר דרש ממנו כי לא יספר לאיש על עניין הדירה. על פי המתואר, לאחר אירוע זה, המשיך המבוקש ובקש מהטלון סכומי כסף שונים. כאשר המתלון הודיע למבקר בשלב מסוים כי אין ברשותו כספים נוספים, הורה לו המבוקש ללוות כספים ואף ציין כי הדירה עומדת לעברו לחזקתו. המתלון לווה סכומי כסף מ אנשים שונים ונקלע לחובות, ובສך הכל העביר אל המבוקש עד ליום 9.12.2009 סכומים בגובה 140,000 ש"ח. ביום 8.12.2009, התקשר המבוקש אל המתלון והודיע לו כי יוכל להיכנס לדירה בתוך מספר ימים, בכפוף לכך שיעביר אל המבוקש סך של 7,000 ש"ח, ביידעו כי אין הדבר אמת. שיחה זו עוררה את חשדו של המתלון והוא פנה אל רשות החוק – ובעקבות פנייה, נעצר המבוקש.

יצין, כי בכתב האישום המקורי נטען כי המבוקש קיבל סכומים בגובה 166,990 ש"ח, והסכום הופחת ל-140,000 ש"ח במסגרת ההסדר בין הצדדים. כן הוסכם כי המבוקש יפקיד סכום של 50,000 ש"ח כדי שיועבר למטלון.

3. ביום 23.12.2014, לפני שמענו הティיעונים לעונש, המבוקש ביקש לחזור בו מהודאותו בכתב האישום. המבוקש טען כי לא הבין את הסדר הטיעון ואת משמעות האישום בו הודה, וכי עשה זאת בלחש בא-כוcho באותו מועד, עוז'ד אלבראנס. בית משפט השלום הורה כי תוגש תגבותו של עוז'ד אלבראנס, וזה הוגש ביום 12.1.2015. בתגובהו, עמד עוז'ד אלבראנס על כך שהסביר למבקר בפירוט על תוכן הסדר הטיעון ומשמעותו, ואף הדגיש כי למען זהירותו ביקש מבית המשפט להזכיר ולהסביר את כתב האישום מותוקן. ביום 27.1.2015, בית משפט השלום דחה את בקשה המבוקש לחזור בו מהודאותו, לאחר שמצאה כי לא התקיימו התנאים הקבועים בסעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי). בפרט, בית משפט השלום הטיעם כי הסדר הטיעון הזכיר והסביר למבקר בפירוט, כפי שעלה גם מתגובתו של עוז'ד אלבראנס, וקבע כי מקריאת פרוטוקול הדין לא יכול להיות ספק שהמבקר הבין את ההסדר ואת משמעותו. בנוסף, בית משפט השלום מצא כי חזרתו של המבוקש מהודאותו רק ביום שנקבע לשמיית הティיעונים לעונש, כחצי שנה לאחר הכרעת הדין, מהוות מהלך טקטי.

4. ביום 27.5.2015, בית משפט השלום גזר את דיןו של המבוקש, והשיט עליו עונש של 2 שנות מאסר בפועל; חמישה חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה שיש בה יסוד של מרמה, זיווג או עושק; קנס בסך 30,000 ש"ח או 6 שישה חודשים תחתיו; ופיצוי למטלון בסך 220,000 ש"ח.

5. המבוקש ערער לבית המשפט המחויז על ההחלטה לדוחות את בקשתו לאפשר לו לחזור בו מהודאותו, וכן ערער על חומרת העונש. בית המשפט המחויז דחה את הערעור ביום 23.12.2015, כאשר נמצא כי לא התקיימו התנאים לחזרה מההודהה על פי סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי. בית המשפט המחויז הדגיש כי אכן ישנה משמעותם של לב בו מבקש הנאשם לחזור מהודאותו, אך מנגד עמד על כך שיש להתייחס ברצינות גם להודאה של נאשם, ממנה הוא מבקש לחזור בטרם נגזר דיןו. בעניינו של המבוקש, בית המשפט המחויז ציין כי הטעם המרכזית שהוצג בבקשתו הוא שהמבקר לא הבין את הסדר הטיעון וכי פעל בלחש בא-כוcho – וכי טענות אלו נסתרו על ידי תגובת עוז'ד אלבראנס

רצינית שאין מקום להטייר את החזרה ממנה. מכאן בקשת רשות הערעור שלפני.

הבקשה למתן רשות ערעור

בבקשה שלפניי, עותר המבקש מבית משפט זה ליתן לו רשות ערעור על פסק דיןו של בית המשפט המחויז, בטל את הכרעת דיןו של בית משפט השלום ולהתיר לו לחזור בו מהודאותו. לטענת המבקש, החלטתויהן של הערכאות הקודומות עומדות ביגוד להלכה שנקבעה על ידי בית משפט זה בע"פ 3754/91 מדינת ישראל נ' סמחאת, פ"ד מה(5) 798 (להלן: עניין סמחאת). זאת, לשיטתו, מושם שבעניין סמחאת נקבע כי מקום שבו נאשם מבקש לחזור בו מהודאותו בטרם נגזר דיןו, יש לנகוט גישה מוקלה לפיה יותר לו לחזור בו במצבים בהם הוא סבור כי טעה בשיקולים שהובילו אותו לחת את ההודהה. לגישת המבקש, חurf הקביעה הברורה בעניין סמחאת, יושמה בערכאות הדיניות נעשה באופן שאין אחד, כך שהקריטריונים בהם יותר לאדם לחזור בו מהודהה בטרם ניתן גזר דין אינם ברורים. המבקש סבור כי חוסר אחידות זה מצדיק מתן רשות ערעור, לשם קביעת הלכה ברורה.

7. המבוקש טוען בטענה כי בית המשפט המחויז שגה בקביעתו שהbaksha לחזרה מההודאה נסמכה רק על הנימוק שהוא לא הבין את משמעותם הودאותו. המבוקש מצין כי בהודעתו לבית משפט השלום, בעקבות תגובת עוז"ד אלבראנס, הדגיש כי הוא "עומד על טענותיו וביקשתו לאפשר לו לחזור בו מהודאותו וזאת אף מכוח הקритריונים שהותנו על ידי בית המשפט העליון בהלכת סמחאת". לעומת זאת, משליכך את בקשתו לחזרה בו מההודאה גם בכר שהוא מעוניין להוכיח את חפותו ובכך שהודאותו ניתנה מתוך שיקול דעת מוטעה, הוא עומד בתנאים שנקבעו בעניין סמחאת, והיה על הרכאות הקודומות להתריר לו לחזרה בו מההודאה. בהמשך לכך, לשיטת המבוקש, פסק דין של בית המשפט המחויז אינו מנמק בדברי את ההחלטה לסתות מההלכה שנקבעה בעניין סמחאת, ואף בכר הוא רואה פגם המתה את הcpf לכיוון מתן רשות ערעור.

8. לבסוף, המבוקש גורס כי מתקיימים בעניינו שיקולי צדק מיוחדים, המצדיקים את קבלת הבקשה. לטעמו, בעקבות המקורה שלפניי, כאשר הוא הורשע על סמר הודהתו בלבד, מבלי שנשמעו ראיות כלל, ישנו חשש ממשי מפני עיוות דין – שכן בשלב זה הוא טוען כי הודהתו אינה אמת. לדידו של המבוקש, יש לאפשר לו לחזור בו מהרודהה, ولو מטעמי זירות ומראית עין של צדק.

דיון והכרעה

9. אין בידי לקבל את הבקשה למתן רשות ערעור. הלכה היא כי רשות ערעור שני תינתן רק במקרים בהם עלולה מהבקשה סוגיה עקרונית בעלת חשיבות כללית, בין משפטית ובין ציבורית (בר"ע 103/82 חנין חיפה בע"מ נ' מצט א/or (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)), או אם ישנם שיקולי צדק ייחודיים בנסיבות המקרה (ראו: רע"פ 5066/09 אוחזין נ' מדינת ישראל (22.4.2010)). עינתי בבקשתו, בפסק דין של בית המשפט המחוזי ובהחלטתו של בית משפט השלום, ולא מצאתי כי הבקשה שלפני מעוררת שאלת עקרונית או שיקולי צדק המצדיקים את התערבותו של בית משפט זה.

10. סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי נאשם רשאי לחזור בו מהודאותו בכל שלב של המשפט, "אם הרשה זאת בית המשפט מນימוקים מיוחדים שיירשומו". אופן ישותו של סעיף זהណון בהרבה על ידי בית משפט זה בע"פ 6349/11 שניידר (נשימוב) נ' מדינת ישראל (3) (להלן: עניין שניידר). בעניין שניידר, הודגש כי המבחן המהותי לפיו תיחתר הסוגיה הוא "מבחן המנע", קרי, מהי הסיבה לבקשת הנאשם לחזור בו מהודאותו – האם מדובר בראzon כן ואמיית להוכיח את חפותו, או שהוא מדובר בפעולה טקנית אשר נועדה להשיג רוח דין-משפט (שם, פסקה 18 לפסק דין של השופט ח' מלצר). ביחס ל"מבחן העיתוי" אשרណון בעניין סמחאת, דהיינו השלב הדיוני שבו מועלית הבקשה לחזור מההודהה, נקבע כי מדובר במקרה בעל סופטי המשמע בזיהוי המneau של הנאשם, ותו לא (שם, פסקה 20; וראו גם: ע"פ 6028/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (20.3.2014) – בכלל, כאשר הבקשה מוגשת לפני שניתן גזר הדין, קطن החשש כי מדובר במהלך טקטי המבוסס על חוסר שביעות רצון מהותוצה של גזר הדין. ואולם, אין משמעות הדבר כי בכל מקרה בו מבקש הנאשם לחזור בו מהודאותוטרם ניתן גזר הדין, משום שהוא מעוניין להיאבק על חפותו, יש לאפשר זאת. על בית המשפט לבחון בכל מקרה, על רקע נסיבות העניין והתנהלותו של המבוקש, מהי הסיבה הרכינה אשר מביאה את הנאשם לבקש את חזרתו מההודהה (ע"פ 5768/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (8.6.2015); ע"פ 1050/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (25.6.2014)).

מל האמור לעלה, כי אין ממש בטענות המבוקש בדבר חוסר בהירות ההלכה הנוגעת בדבר חזרה מהודהה בטרם מתן גזר הדין. פסקי הדין שיצאו תחת ידיו של בית משפט זה הם אחידים, ובפרטם מביבורם מהם המבחנים הרלבנטיים. כל עניינה של הבקשה הוא למעשה לשימוש באופן היישום של שיקול דעתן של הערכאות הקודומות בנסיבותו הפרטניות של המבוקש, והבקשתה אינה מעוררת כל שאלה עקרונית. כבר בשל כך, דין הבקשה להידחות.

11. יתרה מכך, אף לגופו של עניין אני סבור כי יש מקום להטעבות בשיקול דעתן של הערכאות הקודומות. שתיהן הערכאות עומדו על כך שהבקשתה לחזרה מהודהה ניתנת לפני שניתן גזר הדין, ויחסו לכך את המשקל המתאים, תוך התייחסות לפסיקת בית משפט זה בסוגיה. שתי הערכאות מצאו כי המבוקש הבין היבט את הסדר הטיעון עליו חתום, ואני סבור כי קביעה זו מעוגנת היבט בפרוטוקול הדיון בפני בית משפט השלום ובתגובהו של עו"ד אלבראנס. כן נמצא כי מהתנהлотו של המבוקש עולה שחרזרתו מהודהה אינה אלא מהוות מהלך טקטי – בפרט, שתי הערכאות עומדו על כך שהבקשתה הוגשה רק בחלוף שישה חודשים, בפתח הישיבה בה עמדו להישמע הטעונים לעונש, בנסיבות בהן עשוי להיגרם נזק למתלוון שהגיע להעид. בנסיבות אלה, בצדקה נדחתה בקשתו של המבוקש לחזור בו מהודהה, ואין מקום להטעבות בהחלטה זו.

12. סוף דבר, הבקשתה נדחתת. משכך, ממילא הבקשתה לעיכוב ביצוע גזר הדין מתייתרת.

ניתנה היום, י' בשבט התשע"ו (20.1.2016).

שופט